

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/74/2018
Identifikačné číslo spisu:	8712210172
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8712210172.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo spore žalobcov 1/ R. G., bytom P. XX, XXX XX J., 2/ E.. H. K. F., bytom P. XX, XXX XX J., zastúpených JUDr. Dášou Komkovou, advokátkou so sídlom Hlavná 27, 080 01 Prešov, proti žalovaným 1/ Obec Veľký Slavkov, so sídlom Veľký Slavkov, IČO: 326 674, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Hudzík & Partners s.r.o., Mnoheľova 830/15, 058 01 Poprad, IČO: 47 251 564, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ján Hudzík, 4/ E. D., t.č. na neznámom mieste, zastúpeného ustanoveným opatrovníkom H. Ľ. K. F., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bardejov, 5/ S. B., bytom P. XXX, XXX XX P., 6/ E. Y., bytom R. XXX, XXX XX Y. R., 7/ E. D., t.č. na neznámom mieste, 8/ U. D., t.č. na neznámom mieste, 9/ Y. W., t.č. na neznámom mieste, 10/ E. J., t.č. na neznámom mieste, žalovaní 7/ až 10 zastúpení ustanoveným opatrovníkom H. Ľ. F., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bardejov, 11/ H. L.U.Š., bytom B. XXX, XXX XX Y. R., 12/ Y. Š., bytom V. XXXX/XX, XXX XX J., 13/ H. Š., bytom P. XXX/X, XXX XX J. X, Č. K., 14/ K. F., t.č. na neznámom mieste, zastúpený ustanoveným opatrovníkom H. Ľ. F., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bardejov, 15/ D. Š.V., bytom F. XXX/XX, L., zastúpená JUDr. Janou Murárovou, advokátkou so sídlom 1. mája 220/19, 058 01 Poprad, 16/ E. B., t.č. na neznámom mieste, zastúpená ustanoveným opatrovníkom H. Ľ. F., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bardejov, 17/ C. P., bytom L. XXXX/XX, XXX XX J., 18/ Y. P., bytom C. XXXX/XX, XXX XX J., 19/ C. P., bytom L. XXX/XX, Z. P., 20/ E. P., bytom P. XXX, XXX XX H., Č. K., 21/ S. Š., bytom V. XX, XXX XX Y. R., 22/ J. W., bytom V. XX/XXX, XXX XX Y. R., zastúpený JUDr. Janou Murárovou, advokátkou, 1. mája 220/19, 058 01 Poprad, 23/ A. X. P., bytom S. XXX/XX, XXX XX Č., 24/ J. Z., bytom Y. R. XXX, XXX XX Y. R., 25/ H. P., bytom H. L. XXXX/X, XXX XX J., 26/ K. R., t.č. na neznámom mieste, zastúpený ustanoveným opatrovníkom H. Ľ. F., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bardejov, 27/ E. J., bytom Š. XX/XX, XXX XX L., 28/ U. R., t.č. na neznámom mieste, 29/ Y. P., t.č. na neznámom mieste, žalovaní 28/ a 29/ zastúpení ustanoveným opatrovníkom H. Ľ. F., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bardejov, 30/ Z. L., bytom B. XXX, XXX XX Y. R., 31/ C. R., bytom B. XXX, XXX XX Y. R., 32/ U. Č., bytom Š. XXX, XXX XX Y. R., 33/ F. P., bytom P. R. XX, XXX XX Y. V., 34/ Y. K., bytom X. XX, XXX XX, J. - L., 35/ S. H., bytom Y. R. XXX, XXX XX Y. R., 36/ L. G., bytom F. XXXX/XX, XXX XX J., 37/ R. N., bytom L.M. XX, XXX XX S., Č. K., 38/ F. J.Á., bytom, F. XXX/XX, XXX XX S. - J., Č. K., 39/ C. C., bytom J., F. XXXX/XX, 40/ C. K., bytom F.. H.Y. XXX, XXX XX Y. R., 42/ Štátne lesy Tatranského národného parku, so sídlom Tatranská Lomnica 66, 059 60 Tatranská Lomnica, Vysoké Tatry, 43/ Y. P., bytom C. XXXX/XX, XXX XX J. - H., 44/ C. Z., bytom X. R.. U. XXXX/XX, XXX XX J., 45/ E. K., bytom R. X, XXX XX J., 46/ P. G., bytom E. XXXX/XX, XXX XX J., 47/ H. Z., bytom F. XX, XXX XX L., 48/ C. J., bytom Z.. R. XXXX/XX, XXX XX J., 49/ F. K., bytom C. XX, XXX XX J., 50/ E. O., bytom P. XXX, XXX XX P., 51/ J. O., bytom Š. XXX, XXX XX Y. R., 52/ J. K., bytom J. XXXX/XX, XXX XX J., 53/ H. K., bytom J.Á. XXXX/XX, XXX XX J., 54/ H. K., bytom J. XXXX/XX, XXX XX J., o určenie vlastníckeho práva s prísl., vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 7 C 148/2012, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26.

augusta 2016 sp. zn. 8 Co 107/2016, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalovanej 1/ a žalovanému 22/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“) čiastočným rozsudkom zo 14. septembra 2015 č.k 7 C 148/2012-261 určil, že všetci spoluvlastníci, ktorí sú zapísaní ako podieloví spoluvlastníci k nehnuteľnostiam parc. KN C 394 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 773 m² a KN C 396 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1357 m², zapísaných na LV XXX kat. úz. R. R., nie sú podielovými spoluvlastníkmi vo vyznačených spoluvlastníckych podieloch na ich menách. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Žalobu v časti určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam parc. KN C 396- zastavané plochy a nádvoria o výmere 1357 m², zapísaných na LV XXX, kat. úz. R. R. a parc. KN C 394 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 773 m² zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. R. R. vylúčil na samostatné konanie. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ nadobudli vlastníctvo k nehnuteľnosti, ako Vile Lieska. Je podľa neho nesporné, že táto nehnuteľnosť sa nachádza na parcele, kde sú nesprávne a v dôsledku omylu z roku 2006 uvedení terajší žalovaní. Rovnako je podľa neho tiež nesporné, že parcela je obklopená v celosti parcelami, kde tiež bolo preukázané a je nesporné, že vlastníckmi týchto sporných parciel sú nesprávne uvedení terajší žalovaní. Je podľa neho dokázané, že nesprávne na LV č. XXX boli zapísaní vlastníci na základe záznamu pri vykonávaní ROEP v roku 2006 a v súčasnosti už v správnom konaní nie je možné tento mylný zápis odstrániť, je ho možné odstrániť len žalobou na súde, kde kataster nehnuteľností je povinný rešpektovať rozhodnutie súdu a zapísať na LV skutočných vlastníkov. Za situácie, že by súd neakceptoval žalobu v časti, kde žiadajú určiť, že teraz zapísaní žalovaní na LV č. XXX nie sú vlastníckmi, by podľa súdu prvej inštancie nastala situácia, že aj domáhania sa prípadne zriadenia vecného bremena v práve prístupu k ich nehnuteľnosti by sa museli voči teraz žalovaným, ktorí v konečnom dôsledku omylom alebo v dôsledku chyby katastra sú zapísaní na LV č. XXX, čo je podľa názoru súdu prvej inštancie právne nelogické a neprípustné. Za danej situácie poukazujúc na výklad naliehavosti právneho záujmu je potom nesporné, aby právny stav bol zosúladený so skutkovým stavom a aby bolo konštatované, že žalovaní nie sú podielovými spoluvlastníkmi vedenými na LV č. XXX. Vyriešenie tejto prvej časti navrhovaného petitu je podľa súdu prvej inštancie procesne vhodným nástrojom pre ďalšie usporiadanie vlastníctva a odstraňuje neistotu vzťahov účastníkov tohto konania. Súd prvej inštancie je toho názoru, že aktívna legitimácia žalovanej 1/ aj napriek tomu, že v súčasnosti nie je vedená ako vlastníčka nehnuteľností na parcele C KN 395 je daná tým, že v podstate jej záväzok vyplývajúci z kúpnej zmluvy spočíva v tom, že sa zaviazala usporiadať vlastnícke vzťahy k príslušným parcelám a tento záväzok jej vyplýva aj z časti kúpnej zmluvy medzi ňou a žalobcom 2/. Podľa názoru súdu prvej inštancie je v súlade so zásadou hospodárnosti konania vydanie čiastočného rozsudku ako je uvedené v jeho výroku, pretože v prípade pokračovania v konaní pri rozhodovaní o ďalšej časti petitu súd bez ohľadu na jej výsledok bude mať uľahčený procesný postup s tým, že s množstvom doterajších spoluvlastníkov už konať nemusi.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 1/ a 2/ rozsudkom z 26. augusta 2016 sp. zn. 8 Co 107/2016 pripustil späťvzatie žaloby vo vzťahu medzi žalobcami 1/ a 2/ a už bývalou žalovanou 2/ (Slovenskej republike, zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom v

Bratislave, Búdková 36, IČO: 17 335 345), zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti a konanie vo vzťahu medzi žalobcami 1/ a 2/ a bývalou žalovanou 2/ zastavil; zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcej časti a trovách konania, s výnimkou výroku týkajúceho sa žalobcov 1/ a 2/ a bývalej žalovanej 2/ tak, že v tejto časti o určení, že všetci spoluvlastníci, ktorí sú zapísaní ako podieloví spoluvlastníci k nehnuteľnostiam parcela KNC 394- zastavané plochy a nádvoría vo výmere 773 m² a KNC č. 396 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 1357 m² zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. R. R., nie sú podielovými spoluvlastníkmi vo vyznačených spoluvlastníckych podieloch na ich menách žalobu zamietol. Žalovaným 1/ až 54/ priznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že písomným podaním doručeným súdu 7. januára 2016 zobrali žalobcovia 1/ a 2/ žalobu proti bývalej žalovanej 2/ v celom rozsahu späť. Bývalá žalovaná 2/ so späťvzatím žaloby súhlasila. Odvolací súd preto v súlade s ustanovením § 370 CSP späťvzatie pripustil, zrušil rozhodnutie súdu 1. inštancie vo vzťahu medzi žalobcami 1/ a 2/ a bývalou žalovanou 2/ a konanie v tejto časti zastavil. Žalovaná 1/ namietala, že žalobcovia 1/ a 2/ nepreukázali splnenie dvoch základných podmienok určovacej žaloby a to aktívnej vecnej legitímácie a naliehavého právneho záujmu. Odvolací súd konštatoval, že treba prisvedčiť žalovanej 1/, že žalobcovia 1/ a 2/ nepreukázali splnenie základných podmienok určovacej žaloby a to aktívnej vecnej legitímácie a naliehavého právneho záujmu vo vzťahu k určeniu, že všetci spoluvlastníci, ktorí sú zapísaní ako podieloví spoluvlastníci k nehnuteľnostiam parcela KNC 394- zastavané plochy a nádvoría o výmere 773 m² a KNC 396- zastavané plochy a nádvoría o výmere 1357 m² zapísaných na LV č. XXX kat. úz. R. R. nie sú podielovými vlastníkmi. Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od ustálenej súdnej praxe v otázke naliehavého právneho záujmu, na ktorú poukazuje žalovaná 1/ citovaním rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/44/03 a 2MCdo/20/07, R 55/2009. Názor žalovanej 1/, že ak sa niekto domáha, že je vlastníkom určitej nehnuteľnosti, nemôže sa v rovnakom konaní domáhať aj toho, že osoba, v prospech ktorej svedčí vlastníctvo, nie je vlastníkom, nakoľko pozitívne určenie v tomto konaní mení právne postavenie žalobcu bez toho, aby súd určil, že iná osoba nie je vlastníkom, považuje odvolací súd za správny. Negatívne určenie tak, ako o ňom rozhodol súd prvej inštancie sa nemôže žiadnym spôsobom premietnuť do právnych pomerov žalobcov 1/ a 2/. Dospel k záveru, že argumenty súdu prvej inštancie v tomto smere uvedené v odôvodnení napadnutého čiastočného rozsudku, a to, že žalobcovia 1/ a 2/ na základe kúpnych zmlúv nadobudli vlastníctvo k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa na parcele č. 395, za ktorú riadne zaplatili nie zanedbateľné prostriedky, v kúpnych zmluvách sa zaviazali starý objekt asanovať, s asanáciou začali a musia investovať ďalšie finančné prostriedky, je vo vzťahu k otázke naliehavého právneho záujmu bez právneho významu. Rovnako tak k tejto otázke sú bez právneho významu aj argumenty, že ak by súd žalobu, že žalovaní nie sú vlastníci, neakceptoval, nastala by situácia, že aj domáhanie sa prípadne vecného bremena v práve prístupu k ich nehnuteľnosti, by sa museli domáhať voči teraz žalovaným zapísaným v dôsledku chyby katastra na LV č. XXX.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzujú z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Poukazujú na pochybenie správy katastra Poprad - nesprávnu identifikáciu parciel. Namietajú, že na základe posudku znalca je nesporným, že všetci spoluvlastníci sú nedôvodne zapísaní na LV ako spoluvlastníci. Odvolanie podala jedine žalovaná 1/, nebola na to oprávnená, nebola v rozhodnutí v ničom a v žiadnom smere poškodená. Poukazujú na to, že z napadnutého rozsudku vyplýva, že na strane žalovanej 1/ sa jedná o viacerých účastníkov konania a je potrebné rozlišovať, či na strane žalovanej sa jedná o procesné spoločenstvo a aké spoločenstvo. Žalobcovia 1/ a 2/ poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 1648/2007, kde Najvyšší súd Českej republiky uvádza, že v konaní o určenie vlastníckeho práva žalobcu majú žalovaní ako spoluvlastníci nehnuteľností postavenie samotných (a nie nerozlučných) spoločníkov v spore, teda každý z nich v konaní koná sám za seba. Ideálny spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti má charakter samostatnej veci, takže právny osud jednotlivých podielov sa posudzuje samostatne. Žalobcovia 1/ a 2/ namietajú, že odvolací súd mal rozhodovať o každom nároku a povinnosti samostatne, preto nemohol rozhodnúť am block aj voči ďalším ostatným žalovaným, ktorí odvolanie nepodali, odvolací súd nekonal a vec neposudzoval v zmysle § 77 CSP, ale v zmysle § 76 CSP. Podľa žalobcov 1/ a 2/ právo na podanie dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nemá ten účastník,

ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý na svojich právach R 40/1993 - keďže žalovaná 1/ nebola v ničom dotknutá na svojich právach, treba považovať tohto účastníka za osobu, ktorá nebola oprávnená na podanie odvolania. K otázke možnosti, aby sa žalobou rozhodlo o skutočnostiach uvedených v § 137 CSP (v čase podania žaloby určenia naliehavého právneho záujmu, podľa § 80 písm. c/ O.s.p.), je podľa žalobcov 1/ a 2/ potrebné poznamenať, že žaloba je účinným a správne zvoleným procesným nástrojom ochrany ich práv, pretože touto žalobou dôjde k odstráneniu spornosti práva a toto konanie do budúcnosti nevyvolá konania, ktorí by museli nasledovať po skončení tohto sporu. Podľa ustálenej súdnej praxe určovacia žaloba je prípustná pri spornosti práv (právných vzťahov) k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľnosti, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže privodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 56/2003, ZSP č. 48/2004). Žalobcovia 1/ a 2/ poukazujú na skutočnosť, že v tomto rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky zaujal názor, že ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník spornej nehnuteľnosti, čomu v prejednávanej veci ide, žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva. Žalobcovia 1/ a 2/ navrhli rozsudok odvolacieho súdu zrušiť.

4. Žalovaná 1/ a žalovaný 22/ vo svojich vyjadreniach k dovolaniu navrhli dovolanie žalobcov 1/ a 2/ zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcov 1/ a 2/ treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Žalobcovia 1/ a 2/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzujú z § 420 písm. f/ CSP.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

15. Pokiaľ žalobcovia 1/ a 2/ v dovolaní namietajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

16. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta, ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

17. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil

svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

18. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že všeobecný súd (súd prvej inštancie a odvolací súd) nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

19. Pokiaľ poukazujú žalobcovia 1/ a 2/ na posudok znalca, dovolací súd poznamenáva, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Už podľa predchádzajúcej právnej úpravy najvyšší súd dospel k záveru, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá vadu zmätočnosti. Taktiež dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností alebo nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov (viď R 42/1993, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 1 Cdo 18/2011, 3 Cdo 268/2012, 4 Cdo 314/2012, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012). Nová právna úprava na samej podstate uvedeného nič nezmenila. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

20. Podstatná časť námietok žalobcov 1/ a 2/ sa týka nie procesného postupu, ale právneho posúdenia veci. Najvyšší súd už ale podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

21. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

23. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcov 1/ a 2/ nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné a v tejto časti dovolanie odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP.

24. Žalobcovia 1/ a 2/ vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

25. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

26. Otázkou relevantnou z hľadiska tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (nie skutková

otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 132/2017, 4 Cdo 207/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 221/2017).

27. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP má tiež osobitný význam korelačný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. Najvyšší súd už v niektorých rozhodnutiach uviedol, že „ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali“ (3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017 a tiež 6 Cdo 129/2017).

28. Pre právnú otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnú otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

29. Polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (1 Cdo 36/2017, 2 Cdo 5/2017, 3 Cdo 74/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017).

30. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnú otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017, 8 Cdo 141/2017).

31. Žalobcovia 1/ a 2/ po formálnej stránke právnú otázku týkajúcu sa postavenia žalovaných ako samotných a nie nerozlučných spoločníkov v spore konkretizovali, avšak ako rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd mal odkloniť, uviedli rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky. Dovolací súd v súvislosti s tým poukazuje na to, že s prihliadnutím na čl. 3 základných princípov CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia

Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR nespádajú (viď. uznesenie najvyššieho súdu z 31. októbra 2017, sp. zn. 6 Cdo 129/2017). Pokiaľ žalobcovia 1/ a 2/ na odklon od tejto právnej otázky uvádzajú rozhodnutie najvyššieho súdu R 40/1993, dovolací súd poukazuje na to, že v tomto rozhodnutí najvyšší súd riešil právo na podanie dovolania, kedy dospel k záveru, že právo na podanie dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nemá ten účastník, ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý na svojich právach. Dovolací súd teda riešil otázku oprávnenosti podania dovolania, nie odvolania.

32. Žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom dovolaní po formálnej stránke právnu otázku riešenú odvolacím súdom konkretizovali tak, že ide o určenie existencie alebo neexistencie naliehavého právneho záujmu žalobcov 1/ a 2/ na určení, či tu právo je alebo nie je. Uviedli (citovali) rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sa mali touto otázkou zaoberať, pričom pokiaľ ide o odklon, uviedli, že podľa ich názoru v danej veci ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľnosti ako vlastník spornej nehnuteľnosti, žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva. Preto z formálneho hľadiska dovolací súd kvalifikoval a vyhodnotil dovolanie ako prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

33. Následne preto dovolací súd pristúpil k obsahovej (materiálnej) stránke dovolania a skúmal, či citované rozhodnutia, ktoré majú predstavovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, riešia otázku naliehavého právneho záujmu a či pre posúdenie tejto veci sú právne relevantné do takej miery, že je potrebné skúmať, či v danej veci skutočne došlo alebo nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

34. Z obsahu rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 56/2003, ZSP č. 48/2004 je zrejmé, že sa týka otázky naliehavého právneho záujmu, avšak v úplne inom kontexte ako v prejednávanej veci. Najvyšší súd tu dospel k záveru, že „ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník spornej nehnuteľnosti, žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, lebo len také súdne rozhodnutie môže byť aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností.“ Je zrejmé, že toto rozhodnutie sa týka otázky naliehavého právneho záujmu, avšak v úplne inom kontexte ako v prejednávanej veci. Toto rozhodnutie rovnako nie je relevantné v danej veci.

35. Naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (na to, čoho sa žalobca konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o ne/existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva, a či snáď spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo. Zodpovedanie tejto otázky je preto vždy v každom konkrétnom prípade jedinečné.

36. Rozhodnutie najvyššieho súdu, na ktoré poukázali žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom dovolaní takto nie je pre posúdenie odklonu od ustálenej súdnej praxe relevantné, pretože sa týka iného právneho základu veci. V predmetnom prípade sa žaloba v časti určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vylúčila na samostatné konanie a odvolací súd rozhodoval o nepreukázaní splnenia podmienok určovacej žaloby, že všetci spoluvlastníci zapísaní ako podieloví spoluvlastníci nie sú podielovými vlastníkmi. Išlo o záver odvolacieho súdu, že ak sa niekto domáha, že je vlastníkom určitej nehnuteľnosti, nemôže sa v rovnakom konaní domáhať aj toho, že osoba, v prospech ktorej svedčí vlastníctvo nie je vlastníkom, nakoľko pozitívne určenie v tomto konaní mení právne postavenie žalobcu bez toho, aby súd určil, že iná osoba nie je vlastníkom. Prosté tvrdenie žalobcov 1/ a 2/ o tom, že nesúhlasia so záverom odvolacieho súdu, že nemajú na určení naliehavý právny záujem, nie je dostatočným zákonným dôvodom (podkladom) pre dovolací súd, aby uskutočnil meritórny prieskum.

37. Keďže žalobcovia 1/ a 2/ neuviedli relevantné rozhodnutia odvolacieho súdu, od ktorých by sa odvolací súd pri rozhodovaní v danej veci odklonil, dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP

odmietol, nakoľko žalobcovia 1/ a 2/ nevymedzili dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

38. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 453 ods. 3 druhá veta CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.